

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Oleh Moroz, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oleh Moroz împotriva Inspectoratului General pentru Migrație (Biroului Migrație și Azil) al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, acordarea protecției umanitare,

împotriva deciziei din 25 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 3ra-945/24

NR. PIGD 2-20162767-01-3ra-18122024)

Recursul declarat după 01 septembrie 2023.

Invocarea declarativă a prevederilor art. 245¹ alin.(1) lit. a),b) din Codul administrativ și art.432 alin.(1) lit.a),b) din Codul de procedură civilă nu constituie temei de admitere a recursului. Dezacordul cu actele judecătorești contestate nu constituie temei de casare a acestora.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Sîrbu,
Curtea de Apel Chișinău, jud. Gh. Mîra, V. Sîrbu, A.Braga,

21 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Oleh Moroz, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 23 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d.2-3), Oleh Moroz, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, a înaintat o acțiune în contencios administrativ împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (în prezent Inspectoratul General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova), solicitând anularea deciziei nr. 97/20/DAI din 30 noiembrie 2020, acordarea formei de protecție prevăzute la art. 16 lit. b) din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că este originar din Kiev, Ucraina și s-a adresat către Direcția de Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil, cu privire la acordarea azilului, însă prin decizia nr. 97/20/DAI din 30 noiembrie 2020 s-a respins cererea sa de azil, de care a luat cunoștință la 01 decembrie 2020.

3. Totodată, a menționat că temei de respingere a solicitării, s-a indicat că: nu există un risc serios la care ar putea fi expus (condamnare la moarte sau supunere la o pedeapsă echivalentă cu aceasta); lipsa comiterii unei infracțiuni pe teritoriul statului de proveniență; țara de origine nu a aplicat tratamente ori pedepse inumane față de aceasta și nu există riscul realizării acestora la întoarcerea înapoi; s-a concluzionat că nu a fost constrâns să părăsească țara sa de origine într-un mod forțat; s-a apreciat faptul că situația din țara de origine nu prezintă un pericol atât pentru viața, cât și pentru securitatea acesteia în cazul întoarcerii în Ucraina.

4. Reclamantul a considerat decizia neîntemeiată, prin care se încalcă grav un șir de principii fundamentale consfințite atât la nivel național (art. 11 din Legea nr.270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova (Legea nr. 270/2008), art. 19 alin. (3) din Constituția RM), cât și la nivel internațional (art. 5 alin. (1) din CEDO), iar temeiurile invocate le consideră drept formale menite să restrângă nefondat dreptul la azil al persoanei.

5. Conform Convenției privind statutul refugiaților (1951), Protocolului adițional la această Convenție, art. 17 din Legea nr. 270/2008, refugiat este persona care în baza unor temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara țării a cărei cetățenie o deține și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări; sau care, nedeținând nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care își avea domiciliul legal și obișnuit, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă. În esență refugiatul este un cetățean străin sau persoană fără cetățenie care, din diverse motive de persecuție nu poate sau nu dorește să se întoarcă în țara sa de origine, fiind astfel lipsită de protecția acesteia. Statutul de refugiat se acordă întotdeauna individual și numai dacă se constată că motivele invocate sunt temeinice, că există temeri reale de persecuție și că acestea privesc direct persoana.

6. Reclamantul a declarat că sunt mai multe motive care ar constrânge persoana să-și abandoneze casa, țara, dar dintre toate, doar „temerea bine întemeiată de a fi persecutat” este considerat un criteriu relevant pentru determinarea calității de refugiat. Temerea se referă atât la persoanele care au fost persecutate, cât și acelea care vor să evite o astfel de situație.

7. Reclamantul a punctat niște circumstanțe importante din cadrul interviului realizat de Direcția de Azil și Integrare, și anume: referitor la motivul plecării din țara de origine, a indicat că a părăsit ilegal Ucraina la 02 octombrie 2020 ca urmare a amenințărilor cu răfuiala din partea autorităților, cât și din partea persoanelor care se află în subordinea acestora; amenințările au început în primăvara anul 2018, când era mai vizibil pe rețelele de socializare drept urmare a publicării unui articol despre bazele reformei juridice în Ucraina. Or, are dovezi că persoanele care „încurcau” autorităților, erau ucise în perioada ex președintelui Petro Poroșenko; a intrat în Republica Moldova ilegal, traversând râul Nistru; motivul solicitării avizului a fost determinat de riscul de a fi ucis și de răfuială fizică care poate duce la pierderea capacității de muncă sau invaliditate; este urmărit de către colaboratorii organelor de drept, din motiv că are dovezi privind ilegalitățile comise de conducerea MAI a Ucrainei, Arsen Avakov. Pagina sa pe rețelele de socializare este urmărită de lideri mondiali: Emmanuel Macron (președintele Franței), Donald Trump (ex-președintele SUA), Angela Merkel (cancelarul Germaniei); a încercat să rezolve conflictul dintre Ucraina și Federația Rusă; este considerat drept potențial concurent pentru politicieni și puterea din Ucraina, deși nu este interesat de politică, consideră că poate avea o ascensiune rapidă și fructuoasă în politică; este amenințat de către fratele său pe „viber” că va răspunde penal pentru faptul că a criticat puterea din Ucraina; în Ucraina îi sunt încălcate drepturile fundamentale: dreptul la muncă, fiind concediat ilegal de la Institutul Fizicii Teoretice al Academiei de Științe a Ucrainei; dreptul la secretul corespondenței, scrisorile fiind

făcute publice sau falsificate; dreptul la căsătorie prin pierderea timpului prin instanțele de judecată și neavând timp pentru viața personală; dreptul la o justiție echitabilă; nu poate reveni acasă, având temerea de a fi ucis. Acestea fiind doar o parte din motivele invocate. Deci, argumentele menționate supra și cele din interviul în cadrul BMA, a determinat cetățeanul străin să solicite azil în RM, pentru a nu fi persecutat de către autoritățile Ucrainene, care într-un mod direct i-au îngrădit dreptul la libera circulație cât și a siguranței individuale, temeiuri ce dau dreptul cetățeanului străin de a solicita protecție în RM.

8. În ceea ce vizează elementul subiectiv, reclamantul a indicat că la evaluarea credibilității au fost luate în considerare declarațiile sale, potrivit cărora are o frică de a se întoarce în țara sa natală, deoarece ar putea fi arestat de către autoritățile statale. Iar ceea ce ține de elementul obiectiv, este necesar să se evalueze declarațiile sale, însă acestea nu pot fi considerate în abstract, însă trebuie analizate în contextul unor situații concrete. Cunoașterea condițiilor din țara de origine a solicitantului este indispensabilă.

9. De asemenea, a declarat că rapoartele și informația din țara de origine, menționate de către DAI al BMA în decizia emisă, nu au nici o tangență cu cazul dat. În speța dată, însuși statul este agentul de persecuție. Dacă de axat pe indicatorii de credibilitate, și anume pe faptul că a oferit suficiente detalii privind elementul material al cererii, DAI al BMA luând în considerare ITO, privind situația actuală din Ucraina, ultima a conchis că, temerea invocată nu este întemeiată și nu există o probabilitate reală că în cazul întoarcerii în țara de origine, viața și integritatea corporală să fie pusă în pericol, nu există o probabilitate rezonabilă ca să fie supus unor acțiuni de persecuție. De altfel, pentru reclamant în calitate de solicitant, ca și pentru alții operează „beneficiul dubiului” conform art. 44 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008.

10. Reclamantul a mai afirmat că solicitantii de azil de cele mai multe ori nu au posibilitatea de a proba anumite circumstanțe din considerentul că la părăsirea țării de origine aceștia nu dispun de suficient timp și garanții că nu vor fi supuși persecuțiilor de către agenții de persecuție enumerați la art. 47 din Legea sus-menționată. În opinia sa, se încadrează perfect în prevederile art. 44 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008, deoarece: a) a depus toate eforturile pentru a-și susține cererea de azil; b) toate elementele relevante aflate la dispoziția sa, au fost prezentate, iar lipsa unor astfel de elemente a fost justificată în mod rezonabil; c) declarațiile sale sunt considerate coerente și plauzibile și nu sunt contrazise de informațiile din țara de origine, relevante pentru cazul său; d) a depus cererea de azil cât mai curând posibil, iar eventuala întârziere este justificată prin motive întemeiate; e) credibilitatea generală a fost stabilită. Astfel, argumentele redată, legislația în vigoare și informația din țara de origine, denotă incidența art. 16 lit. b) și art. 19 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008, urmând să i se acorde una

dintre formele de protecție prevăzute de legislație și anume protecția umanitară, pe motivul opiniei politice imputate, deoarece integritatea vieții și sănătății este supusă unui risc real la întoarcerea în țară, din cauza conflictului cu autoritățile ucrainene.

11. Reclamantul a susținut că în decizia contestată lipsește atât „cercetarea tuturor aspectelor relevante ale cererii de azil” prevăzută de art. 42 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008, cât și „informațiile precise și actualizate din surse diferite despre situația generală din țara de origine”, impuse de art. 43 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008, dar și întemeierea autorităților competente „pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine”, care este obligatorie în virtutea prevederilor art. 48 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

12. Prin hotărârea din 16 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Oleh Moroz împotriva Biroului Migrație și Azil (Inspectoratului General pentru Migrație) cu privire la anularea deciziei nr. 97/20/DAI din 30 noiembrie 2020 și acordarea străinului Oleh Moroz forma de protecție prevăzută de art. 16 lit.b) din Legea nr.270/2008, și anume protecția umanitară.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

13. La 13 decembrie 2023, Oleh Moroz, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, a depus cererea de apel nemotivată (f.d.110-111), iar la 02 mai 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.132), a înaintat motivarea apelului (f.d.133-138) împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi decizii de acordare a formei de protecție prevăzută de art. 16 din Legea nr.270 din 18 decembrie 2008 .

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

14. Prin decizia din 25 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Oleh Moroz și avocatul Ștefan Șevciuc, în interesele lui Oleh Moroz. S-a menținut hotărârea din 16 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

15. Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând legalitatea hotărârii pronunțate în raport cu prevederile art.225 din Codul administrativ, a constatat că aceasta urmează a fi menținută, or, instanța de fond, corect a elucidat și constatat circumstanțele cauzei, a verificat și a apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

16. În acest sens, instanța de apel redând prevederile art. 11, art. 16, art. 17 alin. (1), art.19, art. 45 alin. (3) lit. a)-c), art. 51 alin. (1), art. 56 lit. a)-f), art. 63 alin. (2) lit. a), din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, art. 6 alin. (1) lit. a)-c) din Legea 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, a reținut că reieșind din conținutul normelor de drept citate, prin noțiunea de azil se subînțelege instituția juridică, prin intermediul căreia, statul oferă străinului protecție, recunoscându-i statutul de refugiat și acordându-i protecție umanitară, protecție temporară sau azil politic, beneficiar de protecție internațională fiind cetățeanul străin sau apatrid, căruia i s-a recunoscut statutul de refugiat sau i s-a acordat protecție umanitară.

17. Corespunzător, a precizat că pentru admiterea cererii de azil este necesară efectuarea unei aprecieri individuale, în care solicitantul să demonstreze că există justificarea temerilor sale de persecuție sau a riscului real de a fi supus unor vătămări grave, precum și urmează a fi stabilită legătura causală între actele de persecuție sau vătămare gravă la care se presupune că a fost supus solicitantul de azil și decizia sa de a fugi din țară, motivele pentru care se solicită acordarea unei forme de protecție, faptele relevante referitoare la țara de origine, de declarațiile și documentele relevante prezentate de solicitant, inclusiv de informațiile cu privire la faptul dacă a fost supus persecuției sau la posibilitatea de a fi persecutat sau expus unor vătămări grave la întoarcere în țara de origine. Or, în imposibilitatea stabilirii unei astfel de legături, devine dificil de apreciat dacă acesta într-adevăr are nevoie de protecția unui alt stat.

18. În același timp, s-a impus necesitatea de a stabili dacă solicitantul protecției umanitare se află în pericolul de a fi supus persecuției sau vătămarilor grave în țara în care s-ar reîntoarce, existența unui sistem organizat de violări evidente ale drepturilor omului într-o țară neconstituind un motiv suficient pentru a se considera că o persoană ar fi expusă pericolului de persecuție sau riscului real de a fi supus unor vătămări.

19. Cu referire la cazul dedus judecății, instanța de apel a constatat că, Oleh Moroz (a.n. xxxx), născut în or. Kiev, Ucraina, este cetățean al Ucrainei, de naționalitate ucrainean și de religie creștin. Pentru probarea identității sale, solicitantul de azil a prezentat Direcției azil și integrare pașaportul național seria xxxxx nr. xxxxx, eliberat la 28 octombrie 2016, valabil până la 28 octombrie 2026 și pașaportul intern seria xxxxx nr. xxxxx, eliberat la xxxxx.

20. Instanța de apel a indicat că, la 05 octombrie 2020, Oleh Moroz s-a adresat cu cerere de azil în Republica Moldova. Referitor la motivul plecării din țara de origine invocând că, a părăsit ilegal Ucraina la 02 octombrie 2020, ca urmare a amenințărilor cu răfuială din partea autorităților din Ucraina și anume (Poliția, Serviciul Național de Securitate, Consiliului Securității Naționale), cât și din partea persoanelor care se află în subordinea acestor

structuri. Totodată, în cadrul interviului, solicitantul a declarat că a intrat în Republica Moldova ilegal, traversând râul Nistru.

21. Tot la 05 octombrie 2020, pe numele lui Oleh Moroz a fost eliberat documentul de identitate temporar de solicitant de azil, valabil până la 09 decembrie 2020 (f.d.25).

22. Instanța de apel a menționat că, în cadrul interviului susținut la 05 noiembrie 2020 la sediul Biroului Migrație și Azil, Direcția azil și integrare, în prezența avocatului, Oleh Moroz a declarat că amenințările în privința sa au început în primăvara anului 2018, când ultimul a devenit mai vizibil pe rețelele de socializare, ca urmare a publicării unui articol despre bazele reformei juridice în Ucraina.

23. Referitor la motivul solicitării azilului în Republica Moldova, reclamantul Oleh Moroz a invocat riscul de a fi ucis și de a fi supus răfuielii fizice, care pot duce la pierderea capacității de muncă sau la invaliditate.

24. De asemenea, în cadrul interviului, solicitantul protecției umanitare pe teritoriul R. Moldova, a relatat că este urmărit de către colaboratorii organelor de drept, din motiv că dispune de dovezi privind ilegalitățile comise de conducerea MAI a Ucrainei, Arsen Avakov, menționând totodată că, pagina sa pe rețelele de socializare este urmărită de lideri mondiali, cum sânt: Emmanuel Macron (președintele Franței), Donald Trump (ex-președintele SUA), Angela Merkel (cancelarul Germaniei), specificând că, a încercat să rezolve conflictul dintre Ucraina și Federația Rusă. La fel, este considerat drept potențial concurent pentru politicieni și puterea din Ucraina, deși nu este interesat de politică, considerând că ar putea avea o ascensiune rapidă și fructuoasă în politică. În cadrul interviului, a mai comunicat că este amenințat de fratele său pe „Viber” că va răspunde penal pentru faptul că a criticat puterea din Ucraina. A mai declarat că în țara sa de origine îi sunt încălcate drepturile fundamentale: dreptul la muncă, fiind concediat ilegal de la Institutul Fizicii Teoretice a Academiei de Științe a Ucrainei; dreptul la secretul corespondenței, scrisorile sale fiind făcute publice sau falsificate; dreptul la căsătorie - prin pierderea timpului prin instanțele de judecată și neavând timp pentru viața personală, precum și dreptul la o justiție echitabilă. În același timp, reclamantul a indicat că, deși în țara sa de origine, nu a avut niciodată probleme din partea autorităților de stat, nu poate reveni, având temerea de a fi ucis.

25. Subsecvent, reieșind din circumstanțele relatate de către solicitantul de azil în cadrul interviului, instanța de apel a considerat că, prima instanță corect a constatat că întru acordarea statutului de refugiat, la depunerea cererii de azil, reclamantul/apelant Oleh Moroz nu a individualizat nici o acțiune care ar fi îndreptată asupra sa, ce ar prezenta un pericol pentru viața sa personală. Or, potrivit pct. 22 din Manualul UNHCR privind proceduri și criteriile de determinare a statutului de refugiat în baza Convenției de la 1951 cu privire la statutul refugiaților, statutul de refugiat se aplică și oricărei

persoane care datorită agresiunii externe, ocupației, dominației străine fie într-o parte a teritoriului fie în întreaga țară de origine sau a cărei cetățenie o are, este obligată să părăsească locul de reședință obișnuită pentru a căuta refugiu într-un alt loc din afara țării sale de origine sau a cărei cetățenie o are.

26. Prin urmare, reieșind din definiția enunțată, se atestă că, reclamantul/apelantul nu a identificat nici un motiv de agresiune, dominație străină sau existența unor evenimente care au tulburat ordinea publică, nefiind probat pericolul real de reîntoarcere a acestuia în țara sa de origine, informațiile relatate de către ultimul fiind neclare.

27. În același context, instanța de apel a reținut că, însăși solicitantul azilului pe teritoriul R. Moldova a indicat că acesta se bucura de protecția autorităților naționale de stat și acestea niciodată nu au întreprins careva măsuri îndreptate împotriva sa, care ar pune în pericol viața și integritatea personală, instanța de fond just concluzionând că, reclamantul/apelant, aflându-se în țara sa de origine (Ucraina), nu a întâmpinat careva impedimente din partea autorităților naționale și nu se afla în vizorul acestora, în calitate de „pericol național”.

28. În consecință, instanța de apel a reiterat poziția instanței de fond, potrivit căreia la respingerea cererii de acordare a azilului pe teritoriul R. Moldova reclamantului Oleh Moroz, s-a luat în considerare faptul că, ultimul nu a indicat și nu a demonstrat într-o măsură rezonabilă că rămânerea sa în țara de origine ar deveni intolerabilă sau că ar deveni intolerabilă dacă ar reveni în Ucraina, temerile invocate în acest sens de către reclamantul/apelant Oleh Moroz, în calitate de solicitant de azil fiind neîntemeiate din punct de vedere subiectiv și obiectiv, prevederile art. 17 alin. (1) din Legea nr. 270 privind azilul în Republica Moldova nefiind aplicabile în speță.

29. În lumina celor reliefate supra, instanța de apel a apreciat ca fiind justă soluția primei instanțe privind respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Oleh Moroz, prin care ultimul a pretins anularea deciziei nr. 97/20/DAI din 30 noiembrie 2020, cu obligarea autorității de resort să emită actul administrativ favorabil prin care să îi fie acordat azil pe teritoriul R. Moldova. Or, decizia Direcției Azil și Integrale a Inspectoratului General pentru migrație, a cărei legalitate a fost supusă verificării în cadrul prezentului proces de judecată, este întemeiată și justificată din punct de vedere faptic și juridic și corespunde întru totul rigorilor și prevederilor legale ce țin de procedură și competența stabilită prin lege.

30. Instanța de apel a remarcat că, evaluarea/soluționarea cererii depuse de către reclamantul/apelant, s-a desfășurat într-o manieră legală și în contextul unei motivări elocvente a discreției autorității publice, ne fiind stabilite careva încălcări admise de către autoritate în cadrul examinării

cererii acestuia, ne fiind demonstrat că, discreția decizională a pârâtului a fost valorificată într-o manieră arbitrară sau abuzivă.

31. Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată cerința reclamantului/apelant privind obligarea autorității pârâte să emită act administrativ individual favorabil, prin care să fie dispusă în privința acestuia aprobarea acordării azilului pe teritoriul R. Moldova, or, cadrul legal prevede clar condițiile și circumstanțele în care o astfel de cerere poate fi admisă, de care autoritatea publică abilitată urmează să se conducă în mod obligatoriu la examinarea unor asemenea solicitări.

32. Instanța de apel a stabilit că, la caz, reclamantul/apelant Oleh Moroz nu a probat prin probe suficiente, concludente și pertinente existența probabilității rezonabile de supunere a acestuia acțiunilor ce ar duce la încălcarea drepturilor sale fundamentale, care ar constitui acte de persecuție ce ar face aplicabile prevederile art. 45 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 270 privind azilul în Republica Moldova, nefiind probate temeri întemeiate de persecutare a solicitantului de azil în țara sa de origine, pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică și datorită acestor temeri nu s-ar putea afla sub protecția țării, a cărei cetățenie o deține. Or, faptul că reclamantul bănuiește că ar putea fi supus răfuiei fizice și ucis și este amenințat pe rețelele sociale, nu constituie temeuri legale de acordare a unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova.

33. Instanța de apel a mai menționat că reclamantul/apelant nu a probat nici faptul că, în privința sa au fost aplicate acte de persecuție sau a riscului real de a fi supus unor vătămări grave la care urmează a fi supus în țara sa de origine – Ucraina, care ar fi suficient de grave prin natura sau prin repetarea lor pentru a putea constitui o violare gravă a drepturilor fundamentale ale omului, care să arate că la revenirea sa în Ucraina, acesta ar putea fi supus unui risc real de tratamente inumane.

34. Astfel, în rezultatul examinării cererii reclamantului și a circumstanțelor importante pentru justa soluționare a acesteia, s-a concluzionat că solicitantul de azil Oleh Moroz nu a fost constrâns să părăsească Ucraina într-un mod forțat. Drept concluzie, a fost apreciat faptul că, la momentul depunerii cererii de către reclamant situația din țara sa de origine nu prezenta un pericol atât pentru viața cât pentru și securitatea acestuia în cazul întoarcerii în țara de origine. Or, luând în considerare informația din țara de origine a solicitantului de azil, s-a apreciat că nu au fost găsite informații referitoare la existența unor schimbări în situația din țară, care ar pune în pericol viața și libertatea persoanei în cauză și de asemenea, nu au fost găsite rapoarte care ar înregistra unele încălcări grave ale drepturilor omului.

35. Corespunzător, instanța de fond corect a constatat temeinicia și legalitatea acțiunilor autorității pârâte la emiterea deciziei nr. 97/20/DAI din 30 noiembrie 2020 privind respingerea cererii de azil.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

36. La 14 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.173), Oleh Moroz, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 25 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi hotărâri de acordare a unei forme de protecție.

37. În susținerea recursului, recurentul a invocat dezacordul cu hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel. Nici instanța de fond, nici cea de apel, nu au examinat complet, obiectiv și sub toate aspectele cauza, iar hotărârile ambelor instanțe sunt nefondate. Instanța de apel a examinat superficial cauza de contencios administrativ și nu a atras atenția la rapoartele internaționale citate, la care și Direcția Azil și Integrare a făcut referire în decizia sa. Ambele instanțe nu au ținut cont de prevederile art.11 alin.(2) din Legea nr.270 din 18 decembrie 2008, art. 19 alin.(3) din Constituția RM, art.5 alin.(1) din CEDO, iar temeiurile invocate, drept unele formale menite să restrângă nefondat dreptul la azil.

38. Reiterând în esență unele circumstanțe redată în cererea de chemare în judecată, recurentul a mai indicat despre prevederile art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, relevate anume în cauzele: Margoci vs. Moldova (cererea nr.13421/06), Gagiuc vs. Romania (cererea nr.63258/00), Rotaru vs. Moldova (cererea nr.51216/06), Kudla vs. Poland (cererea nr.30210/96).

39. Totodată, a menționat că argumentele invocate se regăsesc în art.45 alin.(3) din Legea nr.270 din 18 decembrie 2008, care enumeră situațiile de risc serios. În opinia recurentului, la respingerea solicitării de acordare a unei forme de protecție, autoritatea competentă a invocat o serie de argumente formale.

40. La fel, a precizat că a depus toate eforturile pentru a-și susține cererea de azil, a cooperat cu consilierul de eligibilitate oferind toată informația disponibilă și nu au fost depistate declarații contradictorii. Or, cade perfect sub incidența art.16 din Legea nr.270 din 18 decembrie 2008 și urmează să i se acorde una din formele de protecție prevăzute de legislație, deoarece integritatea vieții și sănătății este supusă unui risc real.

41. La 18 decembrie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului copia recursului depus, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se

confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele dosarului (f.d. 182-184).

42. Intimatul nu a făcut uz de dreptul procesual și nu a depus referință la recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

43. Art. 244 din Codul administrativ:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

(2) Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

44. Art. 245 din Codul administrativ (în vigoare din 01 septembrie 2023):

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

45. Art. 245¹ din Codul administrativ:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

46. Art. 246 din Codul administrativ (în vigoare din 01 septembrie 2023):

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când: a¹) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

47. Referitor la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 25 septembrie 2024, iar la 28 octombrie 2024, prin intermediul poștei

electronice (f.d.171), instanța ierarhic inferioară a notificat decizia motivată avocatului recurentului. Astfel, recursul depus la 14 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.173), a fost depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

48. Din analiza prevederilor art. 245¹-246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele precitate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

49. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

50. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

51. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

52. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

53. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

54. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

55. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenții argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

56. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

57. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

58. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A)

59. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit.a¹) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Oleh Moroz, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă